

MASZyny I URZĄDZENIA

- *373 621.96-544-78:674.05 T2
N. B.: Oburęczny wyłącznik do pras mimośrodowych firmy Raskin. „Raskin trahandsutlösning för excen-terpressar“. Arbetarskyddet, Stockholm, mies., R, 40, Nr 1, stycz. 52, s. 5; A 4, 0,7 str., 2 rys.
 Techniczny opis i schemat zabezpieczenia prasy mimośrodowej przy pomocy wyłącznika wymagającego użycia dwóch rąk. Wyłącznik ten ma formę dwustronnie umieszczonych gałek na dźwigniach wystających z obu stron prasy. Wymaga on podniesienia i usunięcia z niebezpiecznej strefy obu przedramion pracującego na prasie robotnika.
- 621.934.22:614.8-057 T2
Schaffer F.: Nowości w konstrukcji tarcz do pił tarczowych. „Nouveautés dans la construction des lames de scies circulaires“. Salvo, czerw. 51, s. 71; 7 str.
 W nowych konstrukcjach pił tarczowych widoczny jest znaczny postęp z punktu widzenia bezpieczeństwa, wydajności i uproszczenia pracy. Autor opisuje zasady dwóch nowych typów tarcz skonstruowanych w środkowej Europie. Są to: Wigo R. S. i Lipo Rex. Trwałość tych tarcz jest znacznie większa, natomiast ostrzenie ich — dość trudne. (Wg. Occup. Safety a Health Nr 1 1952).
- *374 621.869.5:621.398.2/.3: Ta
 :634.982.5:614.8-057
Czaważewskij A. P.: Mechaniczne wyladowywacze kłód. „Miechaniczeskije sbrasywatieli briowien“. Miechan. trudoj. rabot, Moskwa, mies.: Nr 4, kw. 52, s. 36; A 4, 1,5 str., 2 rys.
 Opisano ulepszenie podłużnego przenośnika łańcuchowego do kłód drzewnych. Przenośnik ten, ze sterowaniem zdalnym przy pomocy urządzenia elektromagnetycznego, służy do odkładania i zrzucania z pomostu transportowanych kłód. Eliminuje on pracę ręczną przy sortowaniu kłód i zapewnia pełne bezpieczeństwo pracy.
- *375 621.869.5:621.745.563.2:656.2 T2
Iwanow W. I.: Urządzenia do równomiernego ładowania wagonów za pomocą zgarniarki. „Ustrojstwo dla rawnomiernoj zagruzki wagonow pri pomoszczi skriepiernoj ustanowki“. Miechan. trudoj. rabot, Moskwa, mies., Nr 4, kw. 52, s. 24; A 4, 0,5 str.
 Autor podaje rozwiązanie mechanizacji prac przy ładowaniu żużła do wagonów za pomocą zgarniarki z rynną wyladowczą. Przez wykonanie w rynnie nad wagonem szczeliny o zmiennej szerokości uzyskano równomierne ładowanie wagonu.
- *376 621.932-851.674:614.8-057 T2
Piła ręczna dla przemysłu drzewnego napędzana sprężonym powietrzem. „Eine mit Druckluft betriebene Handsäge für die Holzindustrie“, Holzindustrie, Leipzig mies., Nr 7, lip. 52, s. 222; A 4, 0,7 str., 1 fot.
 Piła o napędzie pneumatycznym stanowi uzupełnienie pił elektrycznych wszędzie tam, gdzie brak jest prądu elektrycznego lub też istnieje trudność w jego doprowadzeniu do miejsca pracy. Artykuł podaje techniczną charakterystykę produkowanej obecnie w Niemczech piły. Podkreślono łatwość posługiwania się opisywanym narzędziem i całkowite bezpieczeństwo przy pracy.
- 377 614.8-057:621.56:621.783 T2
Pułapki w piecach i chłodniach. „Trapping in stoves and cold storage chambers“. Accidents, kw. 51, s. 22.
 Autor opisuje fakty przypadkowego zamknięcia ludzi w piecach i pomieszczeniach chłodni, wskutek czego ponieśli oni śmierć. Omawiając metody zapobiegawcze, autor rozważa możliwość instalowania drzwi otwieranych z wewnątrz lub urządzenia instalacji sygnalizacyjnej oraz wskazuje na konieczność odpowiedniej organizacji pracy. (Wg. Occup. Safety a Health Nr 6/51, s. 186).
- *378 695:614.895.2 T2
Weyer M.: Bezpieczeństwo na dachach przez zastosowanie zaczepów. „La sécurité sur les toitures par l'utilisation des crochets“. Travail e. Sécurité, Paris, mies., Nr 4, kw. 52, s. 111; A 4, 4 str., 5 rys.
 Artykuł omawia bezpieczeństwo pracy na dachach przy zastosowaniu specjalnych zaczepów o różnych konstrukcjach.
- *379 614.8-057:621.92-78 T2
Smid F.: Jak zabezpieczyć od wypadków zakończenia wrzecion maszyn polerujących. „Jak zabezpečit konce os u lestičich stroju proti úrazum“. Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 6, czerw. 52, s. 169; A 5, 1 str., 2 rys.
 W maszynach polerujących — końce wrzecion bywają zaopatrzone w gwint wewnętrzny dla zamocowania różnokształtnych końcówek polerujących. Ten gwint wewnętrzny powoduje bardzo ciężkie wypadki, gdy palce pracownika zetkną się z nim i zostają wciągnięte do otworu. Palce mogą być wówczas ukrecone aż do dłoni. Zwykle zachodzi przy tym wyrwanie ścięgien, często do ramienia. By zapobiec temu, w otworze z gwintem wewnętrznym zamocowuje się kołek, którego koniec nie powinien wystawać ponad skraj otworu. W końcówce polerującej musi być wywiercony otwór o średnicy nieco większej od średnicy kołka, aby nie trzeba było usuwać kołka przed nakreśleniem końcówki (rysunek wyjaśnia to szczegółowo) i przez to przerywać pracy na maszynie.
- *380 621.316.1:621.316.57:614.84 T2
Pogosian I. A.: Jednofazowe automaty nastawne. „Odnofaznyje ustanowocznyje awtomaty“. Raboczij Energ. mieś., Nr 7, lip. 52, s. 13; B 5, 3,7 str., 5 rys.
 Wewnętrzna sieć przewodów elektrycznych ochrania się zwykle przed przeciążeniem i zwarcieniem bezpiecznikami topikowymi. Zastosowanie opisanych w artykule trzech typów bimetalicznych, automatycznych wyłączników nastawnych zwiększyło pewność zabezpieczenia sieci o niskim napięciu i zmniejszyło niebezpieczeństwo pożarów.
- *381 658.28:621-785.52 T2
Schaffer F.: Nowy środek pomocniczy do transportu ręcznego. „Neue Hilfsmittel für den händischen Transport“. Sichere Arbeit, Nr 3, 1950, s. 5; A 4, 5 str.
 Artykuł zawiera ilustrowany opis urządzeń pomocniczych stosowanych przy transporcie i czynnościach manipulacyjnych, np. przy podnoszeniu beczek, przetaczaniu płynów z galonów, zatrzymywaniu obrotnicy itd. Podany jest również ilustrowany opis automatycznego urządzenia do unieruchomienia obrotnicy w wypadku, gdy pracownik zapomni włączyć zwykłe urządzenia hamulcowe. (Wg. Occup. Safety a Health Nr 1 1952).

*382 621.86-783.52:621.383 T2

Ketels L.: **Elektryczne urządzenie zabezpieczające suwnice przed zderzeniem.** „Dispositif électronique de protection pour ponts roulants multiples“. Pact. Bruxelles, dwumies., Nr 3, 1952, s. 175; A 4, 2 str., 3 rys.

Dwie (lub więcej) suwnice, poruszające się po tym samym torze podsuwnicowym, często zderzają się powodując awarie i wypadki. Można temu zapobiec instalując na mostach suwnic aparaturę fotoelektryczną zatrzymującą automatycznie suwnice w bezpiecznej odległości od siebie. Aparatura jest wyposażona w urządzenia kontrolne samoczynne i może być wyłączana w razie potrzeby ręcznie przez obsługującego suwnicę. Artykuł nie zawiera danych technicznych.

383 262.233.4/6-784.41:628.511

„Dryductor“ — **świder bezpyłowy.** „The dryductor“. Colliery Guard, maj 51, s. 544; 4 str.

Opis świdra z urządzeniem do usuwania powstającego pyłu. Świder ten bywa specjalnie polecany do wiercenia skał. Pył jest usuwany za pomocą urządzeń ssących, przy czym unieruchomienie instalacji ssącej zatrzymuje jednocześnie świder. Gruby pył osadza się w cyklonach, a drobny (niżej 5 mikronów) wydala się na zewnątrz kopalni (Wg. Occup. Safety a. Health Nr 6/51 s. 185).

384 621.922:614.8-057 T2

Walkhoff.: **Zapobieganie wypadkom przy pracy tarczami do polerowania.** „Unfallverhütung beim Betrieb von Pleistscheiben“. Bundesarbeitsblatt, czerw. 51, s. 252; 3 str.

Autor omawia zapobieganie wypadkom przy pracy tarczami do polerowania używanymi, między innymi, przy produkcji wyrobów nożowniczych. Opisuje właściwą konstrukcję tarczy oraz kilka wypadków z wadliwymi tarczami. Zaleca środki ostrożności, jakie powinny być zachowane przy pracy. (Wg. Occup. Safety a. Health Nr 1. 1952).

*385 621.744.364-83:331.875 T2

Ginzburg-Szyk.: **Wstrząs do ubijania piasku w rurach.** „Elektr. Staucii, Nr 3, 1952.

Autor opisuje konstrukcję własnego pomysłu wstrząsaka napędzanego silnikiem elektrycznym. Ubijanie piasku w rurach sposobem dotychczas stosowanym za pomocą dwóch młotków pneumatycznych jest czynnością pracochłonną i mało ekonomiczną. Nowa metoda jest znacznie ekonomiczniejsza, a poza tym ułatwia prace robotników czyniąc ją bardziej bezpieczną i mniej szkodliwą. (Wg. Wiad. Urz. Patent. Nr 3-4, 1952, s. 652).

*386 614.825:621.316.9:537.21 T2

Maurelli C.: **Niebezpieczeństwo napięcia krokowego.** „Pericoli della tensione di passo“. Securitas, Roma, dwumies., Nr 3, czerw.-lip. 52, s. 75; A 4, 3 str. 5 rys.

Artykuł omawia niebezpieczeństwo porażenia prądem elektrycznym powstałym wskutek różnicy potencjałów ziemi w pobliżu słupów elektrycznych, transformatorów i innych terenowych urządzeń elektrycznych. Podane w artykule wzory określają wysokość napięcia, na jakie jest narażony człowiek w pobliżu tych urządzeń. Na zakończenie autor stwierdza konieczność należytego izolowania urządzeń elektrycznych w terenie, celem zapobieżenia wypadkom.

*387 621.979-78.668.1 T2

Fagioli E.: **Urządzenie zabezpieczające prasy do mydła.** „Dispositivi di sicurezza per presse per saponi“. Securitas, Roma, dwumies., Nr 3, czerw.-lip. 52, s. 78; A 4, 1,5 str., 2 rys.

Praca na prasie do mydła ze względu na bardzo szybkie ruchy rąk wymaga znacznej uwagi i połączone jest zawsze z niebezpieczeństwem. Opracowano wiele urządzeń zabezpieczających ręce robotnika przed wypadkiem, lecz tylko dwa okazały się praktyczne. Artykuł podaje rysunki i szczegóły konstrukcyjne obu tych urządzeń i opisuje sposób ich działania.

WENTYLACJA

*388 628.83

Ramsey M. A.: **Rozmieszczenie otworów wyciągowych.** „Locating exhaust openings“. Heat a Ventil. New York, mies., t. 49, Nr 6, czerw. 52, s. 97; A 4, 1,5 str., 3 wykr.

Przy projektowaniu rozmieszczenia otworów wyciągowych należy brać pod uwagę naturalny ruch zanieczyszczeń w powietrzu i zależnie od tego zaplanować otwory wyciągowe na dole lub na górze lokalu wentylowanego. Drugim ważnym zagadnieniem jest unikanie zbyt silnego ruchu powietrza w pobliżu otworów wywiewnych tak, aby w żadnym przypadku nie odczuwało się przeciągów. Rysunki obrazują rozkład prędkości powietrza przy otworach wyciągowych.

*389 613.632.4.628.512:628.83(061.6) T2

Maurelli C.: **Wentylacja pomieszczeń.** „Aerazione degli ambienti“. Securitas, Roma, dwumies., Nr 1, stycz.-luty 52, s. 17; A 4, 3 str., 5 wykr.

Artykuł omawia wentylację pomieszczeń z punktu widzenia koncentracji gazów. W pierwszej części artykułu podane są wzory określające zmiany koncentracji gazów w funkcji czasu i ilości nawiewanego powietrza. Wzory te są przeanalizowane i zobrazowane licznymi wykresami. W drugiej części artykułu omówiono badania przeprowadzone nad koncentracją gazów w różnych punktach pomieszczenia i wpływ tego zjawiska na warunki klimatyczne.

390 622.533:622.86:654 T2

Nowy sposób alarmów w głębi kopalni. „Nouveau procédé d'alerte au fond dans les mines“. Nr 12, czerw. 51.

Artykuł jest krótkim opisem nowego sposobu alarmowego stosowanego ostatnio w kopalniach rud metalowych w Kanadzie. Do systemu wentylacyjnego kopalni wprowadzono merkafton etylowy, substancję o b. silnym zapachu, który rozchodząc się po chodnikach niezwłocznie alarmuje załogę kopalni o grożącym niebezpieczeństwie. (Wg. Securitas Nr 1/52).

*391 621.314.64:621.36:628.81 T2

Opis elektrycznego podgrzewacza powietrza doprowadzanego pod kaptur piaskownika. „Popis elektrického predhrivace vzduchu pro kuku pri tryskání pískem“. Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, mies., Nr 6, czerw. 52, s. 168; A 5, 1 str., 1 rys.

Część główną podgrzewacza stanowi płaszcz z blachy o wymiarach podanych na rysunku. Płaszcz cylindryczny zamknięty jest dwiema pokrywami uszczelnionymi azbestem. Trzy przegrody z blachy dzielą wnętrze płaszcza na cztery części. Każda przegroda posiada grzejnik oporowy 500 W/220 V. W pokrywach płaszcza są koliste otwory 150 mm ϕ . Jeden z nich (otwór ssący) jest zasłonięty siatką drucianą, podczas gdy otwór drugi łączy się z wentylatorem normalnym, który ssie chłodne powietrze zewnętrzne i poprzez podgrzewacz tłoczy je pod kaptur ochronny.

*392 536.33:614.873.3:628.8 T2

Dunn K. L.: **Sposoby przeciwdziałania promieniowaniu cieplnemu.** „Methods of controlling radiant heat“. National Safety News, stycz. 52, 3 str., 3 rys.

Po krótkiej analizie zjawiska promieniowania autor omawia (na praktycznym przykładzie) sposoby ochrony pracowników przed promieniowaniem pieców przemysłowych. Podkreśla przy tym wpływ zasłon i rozmieszczenia wentylatorów na prawidłowe rozwiązanie rozpatrywanego problemu. (Wg. Securitas Nr 1/52).

393 628.83:621.635:613.646:62/59 T2

Uczastkin P., Łanda A.: **Przewoźny nawiewny aparat wentylacyjny do pracy wewnątrz gorącego urządzenia produkcyjnego.** „Pieredvižnaja wientilacijnaja duszirujuszczaja ustanowska dla raboty wnutri nagrietowo proizvodstwiennowo - oborudowanja“. 1951 r., wyd. WCSSPS, cena 90 kop., D, A 5, 25 + 3 str., 13 rys., 3 tabl.

Opisany aparat o prostej i lekkiej konstrukcji składa się z wentylatora odśrodkowego, elastycznego przewodu powietrznego i rozpylacza wody włączonego bezpośrednio w nawiewną strugę powietrzną. Według podanych wyników zastosowanie tego aparatu znacznie polepsza warunki pracy w gorących i trudno dostępnych przestrzeniach urządzeń produkcyjnych, np. przy remoncie i awaryjnych naprawach kotłów, pieców martenowskich itp.

*394 667.3:667.14:620.193.52: T2
:621.182.263(001.2)

Założenia techniczne umożliwiające zmniejszenie zużycia pary w parownikach redukcyjnych. „Priedposyłki k sokraszczenju raschoda para w wozstanowitielnych zrielnikach“. Tiekstil. Promyszl. mies., Nr 6, czerw. 52, s. 31; A 4, 2,5 str., 3 wykr. 2 tabl., 2 poz. bibl.

Praca teoretyczno-eksperymentalna wyjaśnia procesy fizyko-chemiczne zachodzące w parownikach redukcyjnych przy drukowaniu tkanin bawełnianych i ze sztucznego włókna. Określa wpływ temperatury i wilgotności pary na barwienie tkanin w kadziach. Ustala warunki techniczne wykonania ekonomicznej i sprawnej wentylacji parowników.

*395 628.84

Pięć sposobów strefowania przy instalacji klimatyzacyjnej. „Five methods of zoning for air conditioning systems“. Heat a Ventilac. New York, mies., t. 49, Nr 6 52 s. 99; A 4, 3,5 str., 5 rys.

Artykuł omawia zagadnienie zmiennych warunków klimatyzacyjnych w poszczególnych pomieszczeniach w różnych okresach czasu. Zagadnienia tego nie można inaczej rozwiązać, jak tylko przez dodatkową regulację parametrów powietrza doprowadzanego z centralnych urządzeń klimatyzacyjnych do określonego pomieszczenia. Artykuł analizuje 5 zasadniczych sposobów dodatkowego przystosowania powietrza do warunków panujących w pomieszczeniu, podkreślając wady i zalety każdego z omawianych sposobów.

*396 628.84:613.646 T2

Priester G. B.: **Wilgotność w pomieszczeniach użytkowych.** „Humidity for occupied spaces“. Heat a. Ventilac. New York, mies., t. 49, Nr 6 czerw. 52, s. 83; A 4, 3,7 str., 1 fot., 1 wykr., 1 tabl.

Odpowiednia wilgotność powietrza jest niezmiernie ważna dla zdrowia i dobrego samopoczucia osób przebywających w pomieszczeniu. Autor omawia ten problem z punktu widzenia higieny, kładąc szczególny nacisk na bakteriobójcze własności powietrza przy odpowiednich wilgotnościach. Omówiony jest również wpływ wilgotności powietrza na materiały budowlane. W zakończeniu artykułu podano precyzyjne ilości wilgoci wydzielające się wewnątrz mieszkania oraz omówiono sposoby nawilżania i odwilżania powietrza w pomieszczeniach.

*397 622.413.3:612.014.4:622.42/46 T2

Oppl L.: **Temperatura wnętrza kopalni.** „Tepelná pohoda prostredi v dolech“. Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, Nr 1, 2, 1952, s. 3 i 35; A 5, 7,5 str., 1 rys., 3 wykr.

W artykule omówiono wpływ temperatur powietrza panujących na różnych poziomach kopalni na organizm ludzki. Wyczerpująco opisano metody pomiarów ciepłoty w poszczególnych środowiskach kopalni przy pomocy właściwych dla danego środowiska przyrządów pomiarowych. Treść artykułu godna polecenia dla zajmujących się zagadnieniami wietrzenia i klimatyzacji.

398 622.353.1:622.732:621.926-784.41: Ta
:628.511

Urządzenie odpylające w kamieniołomach. „Dépoussiérage des installations de carrière“. Travail et Sécurité wrzes.-paźdz. 50, s. 333; 4 str.

Opis urządzeń odpylających przy kruszarkach w kamieniołomach twardego porfiru. Urządzenia te usuwają powstający przy pracy pył bezpośrednio z miejsca jego powstawania niezależnie od wielkości cząste-

czek. Uzyskany materiał jest stosunkowo czysty i wytwarza niewielką ilość pyłu, która może być łatwo usunięta za pomocą wyciągów odpowiednio umieszczonych. (Wg. Occup. Safety a. Health Nr 1, 1952).

*399 628.83/84:677:613.6.001.2 T2

Klugin S. A., Małyszewa A. E. (Inst. Gigijeny truda i profies, zabolew. AMN SSR): **W sprawie normowania ruchu powietrza w zakładach włókienniczych.** „K woprosu o normirowanij podwiżnosti wozducha na przedprijatijach tiekstilnoj promyslnosti“. Gigijena i Sanit, Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 22; B 5, 6 str., 2 rys., 4 tabl.

Artykuł dyskusyjny opracowany na podstawie eksperymentalnych badań wentylacji nawiewnej skoncentrowanymi strugami powietrznymi i poprzez kanały w halach zakładów włókienniczych. Podane są wzory do obliczania szybkości przepływu powietrza wzbudzanego eżekcyjnym działaniem strugi powietrznej. Poza tym tablice określające jej zasięg w pomieszczeniu oraz dopuszczalne ze względów higienicznych szybkości przepływu powietrza w obszarze pracy przy różnych temperaturach. Nie wydają się słuszne dość duże szybkości przepływu powietrza. Zalecane dla zakładów włókienniczych, ze względu na utrudnione w tych warunkach opadanie grawitacyjne pyłu, wydzielającego się przy produkcji. Autorzy słusznie podkreślają konieczność unormowania wzajemnego stosunku temperatury, wilgotności i ruchu powietrza.

400 622.235.38:622.861:614.824 T2

Rydebrant G.: **Zaslona powietrzna polepszająca warunki pracy w chodniku górniczym.** „Luftridan ett hjälpmiddel för god och snobb utvärdring vid tunnel sprängningar“. Tryckluft, Stockholm, Nr 3, 1950, 1 str., 1 rys.

Zagadnienie poprawienia warunków pracy w kopalniach jest obecnie szeroko rozpatrywane. Opisany w artykule aparat zapobiega, przy pomocy zasłony ze sprężonego powietrza, przedostawaniu się gazów wybuchowych z przodku do chodników. Jednocześnie usuwa te gazy, umożliwiając szybki i bezpieczny powrót załogi górniczej do pracy po wybuchu. (Wg. Securitas Nr 2/52).

*401 613.6:628.81+628.83.004(024) T2

Bogusławskij Ł. D.: **Techniczna eksploatacja instalacji ogrzewania i wietrzenia.** „Techniczeskaja eksploatacja otopitielnych i wientilacjonnych sistem“. Moskwa, 1951, wyd. Min. Kom. Choz., cena 6 r. 30 kop., D, A 5, 128 str., 18 wykr., 15 tabl.

Podręcznik zawiera dokładne przepisy i praktyczne wskazówki zarówno techniczne, jak organizacyjne, dotyczące eksploatacji, remontu, naprawy i regulowania instalacji ogrzewania i wietrzenia w budynkach komunalnych i przemysłowych; nie uwzględniono jednak instalacji klimatyzacyjnych z nawilżaniem i z chłodzeniem powietrza. Podręcznik posiada duże wartości dla podniesienia higieny mikroklimatu pomieszczeń.

402 614.898.6:621-784.7:628.84:658.2 T2

Müller M. R.: **Techniczne sposoby zwalczania gorąca w przemyśle.** „Technische Hitzebekämpfung in der Industrie“. Techn. Rdsch., 31 sier. 51, s. 1.

Autor omawia techniczne sposoby zwalczania gorąca w przemyśle. Duże znaczenie ma wielkość pomieszczeń pracy, w których wytwarza się znaczna ilość ciepła oraz właściwe usytuowanie budynku ze względu na promieniowanie słoneczne. W artykule przedyskutowano fizyczne aspekty promieni podczerwonych, a zwłaszcza ich przebiegi w powietrzu. Duży nacisk położono na zwalczanie gorąca bezpośrednio przy źródle jego powstawania. Artykuł porusza również zagadnienia klimatyzacji zakładów pracy oraz ochron osobistych. (Wg. Occup. Safety a. Health Nr 2, 1952).

SZKODLIWOŚCI CHEMICZNE

403 661.249:545.7:612.86 T2

Popow J. N., Czerkasow E. F.; Trachtman O. Ł. **Oznaczanie progów koncentracji dwutlenku siarki na pod-**

stawie zapachu. „Opriedielenje porogowej koncentracji siernistowo gaza po zapachu“. Gigijena i Sanit. Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 16; B 5, 3,5 str., 1 rys.

Oznaczenie dopuszczalnych koncentracji dwutlenku siarki w powietrzu na podstawie zapachu było wykonywane za pomocą metody dynamicznej. Analiza wykazała, że koncentracji dwutlenku siarki do 0,004 mg/l nie wyczuwa się po zapachu, a koncentracja od 0,004—0,0065 mg/l w większości wypadków jest ledwo wyczuwalna. Koncentracja SO₂ od 0,006—0,0085 mg/l w większości wypadków jest wyraźnie wyczuwalna. Przy koncentracji powyżej 0,0085 mg/l wyczuwa się silny zapach SO₂.

*404 613.632.4:615.9:545.81: T2
:668.741.31:628.512

Fomiczewa N. J., Mielnikowa P. A.: **Szybka metoda oznaczania małych ilości dwumetyloaniliny w powietrzu.** „Ekspriessnoje opriedielenje małych koliczestw dimietilanilina w woźdudhie“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies., Nr 5, maj, 52 s. 49; B 5,3 str., 3 tabl.

Dwumetyloanilina tak jak i anilina zatruwa krew działając przez drogi oddechowe i skórę. Opracowana szybka metoda kolorymetrycznego oznaczania małych ilości dwumetyloaniliny w powietrzu polega na reakcji barwnej zachodzącej między dwumetyloaniliną i azo-tynym sodu w kwaśnym roztworze. Posługując się tą metodą można w ciągu 15—20 minut pobrać próbkę powietrza i stwierdzić w nim zawartość trucizny.

*405 661.75:613.632/.633: T2
:661.993:628.83

Aksienfield N. J.: **Sanitarно-higieniczna ocena środków służących do polepszenia warunków pracy w oddziale karbidu.** „Sanitarно-gigijeniceskaja ocenka mieroprijatij po uluczszenju usłowij truda w karbidnom cechie“. Gigijena i Sanit., Moskwa, mies. Nr 5, maj 52, s. 28; B 5, 3 str., 2 rys., 1 tabl.

Przy zasadniczych stanowiskach pracy w oddziale produkującym karbid koncentracja pyłu w powietrzu przewyższała znacznie dopuszczalne stężenie, zaś stężenie tlenu węgla dochodziło do 0,1 mg/l. Przez zastosowanie odpowiednich wyciągów ilość pyłu w powietrzu została znacznie zmniejszona i spadła poniżej dopuszczalnej granicy. Równocześnie stężenie tlenu węgla nie przekraczało dopuszczalnej granicy koncentracji.

*406 622.412:614.824.4:622.80 T2

Wykrywanie gazów w kopalniach. „Gas detection in mines“. Iron a. Coal, Trades Rev., lip. 51, s. 141; 2 str.

Ilustrowany opis trzech aparatów Ringrose, przyrządu automatycznego do wykrywania metanu, aparatu do oznaczania metanu i instalacji alarmowej. (Wg Occup. Safety a. Health Nr 1, 1952).

*407 622.411.51:628.511:681.12 T2

Określenie wielkości cząsteczek pyłu zależnie od metod liczenia (przy zastosowaniu impingera). „Size of smallest partioles determined in impinger dust counting methods“. Rep. of. industry — 4802, Washington, 1951, U. S. Bureau of Mines., D, 19 str.

Na wstępie opisano: impinger (ilościowy wodopyłomierz), metody pobierania próbek i metody liczenia pyłu. Sprawozdanie zawiera opis dokładnych badań dotyczących granulacji, koncentracji objętościowej i wymiaru cząsteczek pyłu krzemowego i pyłu węgla bitumicznego. Podane są dwie metody pomiarów. (Wg. Occup. Safety a. Health Nr 2, 1952).

*408 614.894.4:622.411.31:661.993 T2

Eisenbarth H.: **Samoczynny filtr z tlenkiem węgla typu Auera.** „Der Auer — Kohlenxyd — filter — Selbstretter“. Glückauf, 18 sier. 51, s. 788; 3 str.

Artykuł podaje szczegółowy ilustrowany opis aparatu oddechowego Auera. W aparacie tym, na zasadzie działania katalizatora, tlenek węgla przechodzi w dwutlenek. Okres używalności w warunkach wyjątkowo niekorzystnych wynosi godzinę, w większości wypadków jednak może trwać dwie i więcej godzin.

Aparat ten można stosować do 1—2% stężenia objętościowego. (Wg. Occup. Safety a. Health nr 2, 1952).

*409 613.633:621-784.432:534.321.9: T2
:628.511:616.24-003.656.67

Intyre Mc. J. T.: **Przeгляд technicznych sposobów zapobiegania krzemicy.** „Engineering review of silicosis prevention“. Occup. Safety a. Health, grudz. 50, s. 53; 23 str.

Autor analizuje czynniki, które wpływają na szkodliwość pyłów i omawia sposoby pobierania próbek dla kontroli zapylenia powietrza. Przy omawianiu środków zwalczania zapylenia poruszone są zagadnienia właściwych odciągów pyłowych i wentylacji. Szczegółowo opisano różne urządzenia do oczyszczania powietrza, począwszy od filtrów tkaninowych, a skończywszy na filtrach ultradźwiękowych i dyszach wodnych. (Wg. Occup. Safety a. Health, nr 2, 1952).

WYBUCHY I POŻARY

*410 778.53:614.841.22:614.835.2-057 T2

Niebezpieczeństwa powstające przy przechowywaniu starych błon filmowych. „Old film hot footage“. Safety Maintenance a. product. grudz. 51, 2 str.

Podczas upalnego lata w roku 1949 wybuchł szereg pożarów spowodowanych przez stare błony filmowe. W artykule zanalizowano przyczyny tych pożarów oraz wysnuło wnioski co do sposobu przechowywania starych błon filmowych. Wymagają one stałej kontroli, a personel przy tym zatrudniony powinien zachować odpowiednie środki ostrożności. (Wg. Securitas Nr 1/52).

*411 621.642.17:621.51:614.835 T2

Zasady bezpieczeństwa przy użytkowaniu butli ze sprężonymi gazami. „Bezpečnosti pravidla pro zachazeni s lahvemi na stlacené plyny“. Bezpečn. Hyg. Práce, Praha Nr 1, 1952, s. 10; A 5, 3 str., 3 rys.

Autor zastrzega się w przedmowie, że artykuł zawiera podstawowe zasady bezpieczeństwa przy obchodzeniu się z butlami do sprężonych gazów, a nie przepisy bezpieczeństwa pracy, w które powinien być zaopatrzonej każdy zakład pracy. W artykule omówiono wyczerpująco:

1. Zasady, jakimi powinien się kierować personel nadzorczy, robotnicy przy przewożeniu, przenoszeniu, składowaniu i konserwacji butli ze sprężonymi gazami,

2. Przygotowanie butli przed rozpoczęciem pracy oraz sposoby użycia sprężonych gazów do różnych celów. Rysunki zamieszczone w artykule ilustrują zasady prawidłowego urzędzenia i działania zaworów. Artykuł ściśle instrukcyjny.

*412 621.791.052:621.642.33/.34: T2
:662.75:614.838

Zasady bezpieczeństwa przy podgrzewaniu i spawaniu beczek zbiorników po cieczach palnych. „Bezpečnosti pravidla pro suareni a spajeni sudu a nadrzi od horlavych tekutin“. Bezpečn. Hyg. Práce, Praha, Nr 1, 1952, s. 13; A 5, 2, 5 str., 6 rys.

Spawanie płomieniem lub łukiem elektrycznym naczyń (beczek, cysterń), w których pozostały resztki cieczy palnych, jak benzyna, benzen, aceton, eter, nafta itp., jest zawsze związane z niebezpieczeństwem wybuchu. Artykuł opisuje, w jakich warunkach może nastąpić wybuch oraz omawia wyczerpująco zasady bhp przy spawaniu. Artykuł instrukcyjny, zilustrowany 6 rysunkami.

413 622.235:614.8-057(024) T2

Peithner Z., Jenne H.: **Podręcznik robót strzelniczych.** „Handbuch des Sprengwesens“. Wien, 1951, wyd. Osterreichische Gewerkschaftsbund; D, A 5, 280 str.

Część I omawia austriackie przepisy strzelnicze, II — opisuje różne rodzaje wybuchów oraz urządzeń do strzelania i wysadzania, III — podaje metody używania materiałów wybuchowych i manipulowania nimi, IV — dotyczy metod wysadzania, np. w rolnictwie, przy budowie tuneli, na powierzchni i pod ziemią, V — poświęcona jest opisowi maszyn wiertniczych, VI — omawia różne rodzaje i własności skał. W dodatku — znajdują się przepisy dla strzałowych. (Wg. Occup. Safety a. Health N 6 (51, s. 192).

- 414 621.329.1:614.833.4:614.838 T2
Kasberg J. A.: **Lampka na baterię elektryczną do sprawdzania wnętrza pomieszczeń, w których mogą znajdować się cząsteczki gazów wybuchowych.** „Electrische batterij lamp voor onderzoek von het inwendige van vaten waarin eln ontplofbaar gasmengsel aawezing kon zijn“. Veiligheid, Nr 1, styc. 52, 2 str., 2 rys.
- Używanie lamp na normalne napięcie w oprawie hermetycznej nie daje gwarancji bezpieczeństwa. Drobne cząsteczki gazów zawsze mogą przedostać się przez oprawę, a wskutek zetknięcia się ich z żarówką, posiadającą wysoką temperaturę, istnieje zawsze niebezpieczeństwo wybuchu. Opisana w artykule lampka pracuje na napięcie 18V lub mniejszym. W artykule omówiono nową oprawę do lampek ręcznych, która uniemożliwia palenie się lampy bez oprawy ochronnej. (Wg. Securitas Nr 1/52).
- 415 614.83:614.841.5:615.9: T2
616-099:616.9(024)
Irving N Sax.: **Materiały niebezpieczne.** „Handbook of dangerous materials“. New York, 1952, D, 848 str.
- Książka omawia ponad 5000 niebezpiecznych materiałów stosowanych w przemyśle. Przy każdej pozycji podano: dopuszczalną zawartość w powietrzu, toksyczność, łatwopalność, sposób składowania i przewożenia, własności fizyczne i wzory strukturalne. Omówiono objawy zatrucia, odtrutki, sposoby zapobiegania szkodliwościom i środki gaśnicze. W sposób ogólny wzmiankowane są niebezpieczeństwa wybuchów, zakażenia bakteryjnego (w rolnictwie) i ostatnie wyniki badań naukowych nad niebezpieczeństwem promieniowania. (Wg. Industr. Bull. Nr 209. 1952).
- 416 621.642.17:620.162,4:614.8-057:661.91 T2
Sprega A. R.: **Wyniki urzędowych badań uszkodzeń butli do gazów sprężonych.** „Risultati di prove ufficiali di rottura su bombole per gas compressi“. Il Calore, maj 51, s. 180; 7 str.
- Autor omawia wyniki prób na rozerwanie, które wykonano na 31 cylindrach ze stali chromo-molibdenowej, przeznaczonych do transportu gazu palnego pod ciśnieniem. Rozerwania następowały przy ciśnieniach 480—600 kg/m². Naprężenia rozrywające materiału wahały się między 87 i 98,5 kg/m². Autor nadmienienia, że zauważył związek między energią odkształcenia, a ciśnieniem rozrywającym. (Wg. Occup. Safety a. Health. Nr 1, 1952).
- *417 614.8-084:614.848:699 T2
Teichert J.: **Organizacja ochrony przeciwpożarowej na placach budowy w powiązaniu z zagadnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy.** Prz. budowl. mies., Nr 7, lip. 52, s. 264; A 4, 1, 7 str.
- Autor uważa za konieczne uwzględnianie bezpiecznych metod pracy oraz wymagań ochrony przeciwpożarowej przy organizowaniu placu budowy. Padany jest szereg wskazówek i danych dotyczących zasad ochrony przeciwpożarowej przy zagospodarowaniu placu budowy. Zdaniem autora konieczna jest w tych przypadkach ścisła współpraca z kierownikami służby bhp. Autor podaje wykaz literatury fachowej mogącej stanowić pomoc przy organizowaniu ochrony przeciwpożarowej.
- *418 612.017.3:628.511:616.24-003.646:677.21 T2
Cayton H. R., Furness G., Maitland H. B.: **Badania pyłu bawełny w związku z powstaniem bisinozy. Próby skórne na uczulenie przeprowadzone z wyciągiem pyłu bawełny.** „Studies on cotton dust in relation to byssinosis. Part II: Skin tests for allergy with extracts of cotton dust“. Brit J. Industr. Med. London, kwart., t. 9, Nr 3, lip. 52, s. 186; B 5, 10, 5 str., 8 tabl., 19 poz. bibl.
- Przeprowadzono badania wyciągu pyłu bawełny, przy zastosowaniu siedmiu metod ekstrakcji, włącznie z metodami wyciągów alergenów oraz bakteryjnych antygenów. Wszystkie wyciągi stosowano jako próbę uczu-
- leniową (test) w obrębie tkanki skórnej i notowano reakcje wczesne i późne. Około 90% miało reakcję późną, co wskazuje na to, że działa tu substancja toksyczna będąca składnikiem pyłu bawełnianego. Przyczyną pylicy bawełnianej jest uczulenie organizmu.
- 419 331.4:331.82.618.2 T2
Niedermeyer A.: **Ciąża, poród i połóg pod kątem widzenia higieny społecznej.** „L'hygiène sociale de la grossesse, de l'accouchement et des suites de couches“ Vienne, 1949, wyd. W. Maudsich, D, 197 str.
- Książka Niedermeyera jest kompletnym dziełem, dotyczącym higieny pracy kobiety w okresie ciąży. Poza tym porusza zagadnienie porodu i połogu z punktu widzenia ochrony pracy. W I części autor omawia zmiany fizjologiczne i anatomiczne u kobiet ciężarnych w zależności od rodzaju pracy w różnych przemysłach; w II części kreśli historyczny rozwój prawodawstwa, chroniącego kobiety ciężarne w ogólności i w poszczególnych zawodach, omawiając akty prawne, obowiązujące obecnie w Austrii. Część III omawia zadania stawiane personelowi lekarskiemu w zakresie ochrony zdrowia kobiet pracujących. (wg. Arch. Mal. profess. Nr 3, 1952).

OGÓLNE

*420 614.8-057:629.113.5.006.3 T2

Wypadki na placach fabrycznych. „Accidents de chantiers“. Travail e. Sécurité. Paris, mies. Nr 4, kw. 52, s. 104; A 4, 5, 5 str., 3 rys.

Artykuł poświęcono omówieniu wypadków samochodowych w czasie manewrowania na placach fabrycznych, placach budowy itp. Przytoczono wypadki z ludźmi znajdującymi się na terenie i na samochodach. Podano wytyczne wskazujące, jak uniknąć niebezpieczeństwa w czasie transportu robotników na plac budowy i przy manewrowaniu na placach.

*421 621.384.2:614.8-086.54-057 T2

Tebrock H. E.: **Substancje radioaktywne — można używać ich bezpiecznie.** „Radioactive materials can use then safety“. Factory, New York, mies., t. 109, Nr 3, marz. 51, s. 82; A 4, 4 str., 6 fot.

Autor ostrzega przed lekceważeniem niebezpieczeństwa podczas pracy z substancjami radioaktywnymi. Przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności można bezpiecznie używać ich w przemyśle. Wymagana jest ścisła kontrola używanych materiałów. Znaczne rozcieńczenie zmniejsza niebezpieczeństwo. Autor podkreśla konieczność należytego wykszolenia robotników. Ochronie pracowników służą specjalne przegrody stalowe, cementowe lub ołowiane i ubrania ochronne oraz przyrządy kontrolujące ilość promieniowania. Przeprowadzane są również badania lekarskie pracowników.

*422 331.822.614.212:629.113 T2

Jefriemow A. F.: **Sprawa dyspensaryzacji robotników fabryki samochodów im. Mołotowa.** „Opyt dispensierizacji raboczich wiedzszchich professij na gorkomskom zawodzie imieni W. M. Mołotowa“. Sow. Zdra wo ch r., dwumies., Nr 3, maj.—czerw. 52, s. 19; B 5, 2, 5 str.

Autor uważa, że zapobieganie chorobom jest ważniejsze, niż leczenie chorego człowieka. Omawia metodę organizacji służby zdrowia w r. 1951. Metoda ta polega na prowadzeniu przez specjalistów dla lekarzy zakładowych cyklu wykładów, dotyczących zagadnień ochrony zdrowia, higieny wentylacji oraz innych form zapobiegania chorobom.

*423 628.517.2

Hardy H. C.: **Zabezpieczenie przed hałasem.** „Escape from noise“. National Safety News, Chicago, mies., t. 64, Nr 5, listop. 51, s. 62; A 4, 0, 7 str.

Wobec stale wzmagającego się hałasu, architekci przed przystąpieniem do projektowania budynków przemysłowych i mieszkalnych powinni zaznajomić się z takimi zagadnieniami, jak: 1) mechanizm słuchu ludzkiego, 2) mierzenie energii akustycznej, 3) rozchodzenie się w przestrzeni fal dźwiękowych, 4) wpływ

materiałów akustycznych na zmniejszenie odbicia dźwięków 5) czynniki wpływające na przechodzenie dźwięku poprzez ściany i inne przegrody.

424 683.8:621.327.4:613.6:614.8-057

Dickson D. B., Paganini O.: **Szkodliwości dla zdrowia przy produkcji instalacji neonowych.** „Health hazards in the manufacture of neon signs“. In *Industr. Hyg. Quarterly*, marz. 51, s. 25; 5 str.

Artykuł jest sprawozdaniem z dokonanego przez autora przeglądu 21 fabryk instalacji neonowych w dwu miastach stanu Texas. Podstawowe szkodliwości występujące przy pracy w tych fabrykach — to działanie rtęci, środków do czyszczenia, fosforu berylu, wysokiej temperatury, malowania natryskowego i instalacji elektrycznych wysokiego napięcia. Znalezione tam na ogół złe warunki pracy. Autor wskazał na kilka sposobów zmniejszenia tych szkodliwości, a mianowicie: stosowanie odpowiedniej wentylacji i hermetyzacji, przestrzeganie czystości, budowanie nieprzepuszczalnych dla rtęci podłóg, przeprowadzanie badań lekarskich dmuchaczy szkła co 6 miesięcy, ochrona niektórych stanowisk pracy przed porażeniem prądem elektrycznym, ochrona robotników przelewających kwasy. (Wg. *Occup. Safety a. Health* Nr 6/51, s. 188).

425 331.82:613.6:614.8(024) T2

Urbandt J., Francone M. P., Novarini E. F.: **Bezpieczeństwo i higiena w zakładach pracy.** „Bases higienicas y de Seguridad en el trabajo“. Buenos Aires, 1950, Min. Finanz. Bauco, Centr. Rep. Argentina, D, A 5, 105 str.

Podstawowy podręcznik dotyczący bhp w zakładach pracy. Rozdział pierwszy mówi o warunkach pracy, jak: wentylacja, ogrzewanie i oświetlenie, ubranie ochronne, umywalnie, łaźnie, ustępy oraz siedzenia do pracy. Omówiono zadania służby sanitarno-medycznej, zadania pierwszej pomocy i sprawy pomocy socjalnej. Drugi rozdział dotyczy spraw bezpieczeństwa pracy i sposobów ochrony robotnika. Rozdział ten omawia choroby zawodowe i metody zapobiegania im, a w szczególności zawiera dane dotyczące hałasu i wstrząsów oraz dopuszczalnego stężenia zanieczyszczeń w powietrzu. Rozdział ostatni zawiera projekt przepisów bhp podany przez autora. Na końcu umieszczono bibliografię. Książka bogato zaopatrzona w fotografie i rysunki. (Wg. *Occup. Safety a. Health* N 6/51, s. 188).

*426 331.876:66(061.6) T2

Schirmer W.: **Doświadczenia przy stosowaniu nowych metod pracy w przemyśle chemicznym.** „Erfahrungen bei der Anwendung neuer Arbeitsmethoden in der chemischen Industrie“. *Chem. Techn.* Berlin, mies., Nr 2, luty 52, s. 69; A 4, 4 str., 4 fot., 2 rys., 6 wykr., 2 tabl.

Przykłady zastosowania metody inż. Kowalowa w wielkim przemyśle chemicznym — azotowym, sztucznych tworzyw i węgla krzemu. Osiągnięto dodatnie wyniki wyrażające się we wzroście produkcji i wydajności pracy, jak również w polepszeniu jakości produkcji i zwiększeniu bezpieczeństwa pracy. Autor wyprowadza ogólne wnioski na temat właściwego stosowania metody Kowalowa. W każdym przypadku należy stosować indywidualną metodę zależnie od określonego celu.

427 621.86.065.3:621.89:614.8 T2

Paterson E. W.: **Smarowanie lin stalowych.** „Wire rope lubrication“. Wellington, Shropshire 1952, cena 3 s., D.

Broszura zawiera cenne uwagi dotyczące właściwego smarowania i konserwowania lin stalowych. Omówiono warunki, jakim powinny odpowiadać dobre smary zmniejszające tarcie i zapobiegające korozji. Podane są rozmaite sposoby smarowania automatycznego i półautomatycznego oraz sposób postępowania przy stosowaniu gorącej kąpieli w oliwie. (Wg. *Industr. Bull.* Nr 209, 1952).

428 622.273.2:613.633:616.24-003.656.6.008.4 T2

Niebezpieczeństwo dla zdrowia spowodowane przez łupki bitumiczne używane do podsadzania. **Sprawozdanie Nr 19.** „The health hazards of Shales used for stonedusting. Research report Nr 19“. wyd. Min. of. Fuel a. Power. London 1951, D, 15 str.

Omówiono literaturę przedmiotu i opisano laboratoryjne badanie łupków bitumicznych. Pył z łupków bitumicznych nie powoduje bezpośrednio niebezpieczeństwa krzemicy, lecz może być czynnikiem współdziałającym w powstawaniu pylicy płuc u górników. Z tych względów stosowanie łupków bitumicznych do podsadzania w kopalniach węgla nie jest zalecane. (Wg. *Occup. Safety a. Health* Nr 6/51, s. 191).

429 778.5+371.672:331.82(083.8)(100) T2

Katalog filmów z dziedziny bhp. „Catalogue of occupational safety and health films“. Genéve, 1951, Intern., Labour Office; D, 67 str.

Katalog filmów z dziedziny bhp zestawiony przez Międzynarodowe Biuro Pracy w porozumieniu ze stowarzyszeniami krajowymi. Nie dotyczy przezroczy. Katalog obejmuje 216 filmów. Podano dane dotyczące czasu wyświetlania oraz rodzaju i rozmiaru filmów. Wskazano producenta i dystrybutora. Uzupełnienia katalogu mają się ukazywać co pewien czas. Międzynarodowe Biuro Pracy dąży do stworzenia biblioteki filmów z tego zakresu. (Wg. *Occup. Safety a. Health* Nr 6/51).

*430 534.7:83:613.644:628.517.2 T2

Manciole G.: **Środki indywidualnego zabezpieczenia pracownika przed hałasem w fabrykach.** „Dispositivi di protezione individuale contro i rumori nelle fabbriche“. *Securitas*, Roma, dwumies., Nr 1, styc. luty 52, s. 8; A 4, 4 str., 1 fot., 2 rys., 9 wykr.

Po omówieniu charakterystycznych cech akustycznych hałasu, autor analizuje sposoby jego przenikania oraz wpływ na słyszalność. Liczne wykresy obrazują spadek słyszalności u robotników pracujących w różnych przemysłach. Artykuł podaje sposoby przeciwdziałania przenikaniu hałasu do pracownika. Dokładnie zostało omówione zastosowanie filtrów akustycznych, najskuteczniejszego obecnie środka ochronnego przed hałasami.

*431 614.8-057:629.113.5:656 T2

Transport obsługi: Niebezpieczeństwa i sposoby zapobiegania. „Transports de personnel. Risques et preventions“. *Trav. e. Sécurité.* Paris, mies., Nr 4, kw. 52, s. 99; A 4, 5, 5 str., 2 rys.

Artykuł omawia wypadki grożące obsłudze transportu samochodowego. Przytacza szereg wypadków, jakim ulega obsługa samochodów ciężarowych na zakrętach, wybojach, przy raptownym hamowaniu i przyspieszaniu, spowodowanych nieodpowiednią skrzynią nadwozia. Następnie zwraca uwagę na wypadki, na jakie jest narażona obsługa wskutek złego załadowania samochodów.

*432 669.18.041:614.8-057:613.63 T2

Bartocci A., Pitani O.: **Wyrób stali w piecu hutniczym.** „Fabbricazione dell'acciaio al fusorio“. *Securitas*, Roma, dwumies., t. 37, Nr 2, marz. kw. 52, s. 33; A 4, 9 str., 17 rys.

Wyrób stali w piecach hutniczych łączy się z b. ciężkimi warunkami pracy. W artykule przedyskutowano poszczególne fazy produkcji stali, niebezpieczeństwa występujące przy nich oraz środki bezpośredniego zabezpieczenia pracownika przed wypadkami. Artykuł omawia problemy op. związane z pracą przy piecach, rozlewaniem stali do wlewnic, transportem wlewków, przygotowaniem złomu i wytwarzaniem gazu w czadnicach.

433 629.128:614.8-057(024) T2

Rosnsgel W. E.: **Podręcznik robót przy takelunku okrętowym w budowie i eksploatacji.** „Handbook of rigging in construction and industrial operations“. N. York, 1950, wyd. Mc Grew. Hill Boch Co. cena 28 s.; D, A 5, 321 str.

Książka, napisana przystępnie, jest przeznaczona dla wykwalifikowanych robotników przy robotach związanych z takelunkiem (mechanicy, dźwigowcy, malarze etc.) Omówiono szczegółowo liny, łańcuchy, haki, drzewo, rusztowania, malowanie i reperację kominów stalowych, pasy i siatki ochronne, drabiny, dźwigi etc. Dalej podano instrukcje dotyczące bezpiecznej pracy i opisano niektóre typowe wypadki. Podręcznik zaopatrzone na końcu w zestawienie amerykańskich przepisów i norm. Książka obficie ilustrowana (wg Occup. Safety a. Health N. 6/51, s. 192).

*434 621.867.2:664.85:331.875 T2

Rugulin A. E.: **Zastosowanie linii potokowej przy produkowaniu marynowanej tiulki i sardeli solonych z przyprawami.** „Isполzowanie potocznych linii pri izgotowlenii marinowanej tiulki i chamsy prianowo posola”. Rybn. Choz. Moskwa, mies. t. 26, Nr 6, czerw. 50, s. 18; B 5, 2 str., 3 rys.

Przy przerobieniu szybko psującego się surowca rybnego (ryb śledziowatych) w azowskim kombinacie rybnym zastosowano linie potokowe do solenia z przyprawami sardeli i tiulki oraz do produkcji marynat z tych ryb w basenach brezentowych, względnie bezpośrednio w beczkach. Opisany sposób umożliwia w znacznym stopniu wyeliminowanie pracochłonnych i uciążliwych czynności przy otrzymywaniu produktu gotowego o wysokiej jakości.

*435 331.875/876:664.95 T2

Lepiej wykorzystać technikę w przemyśle rybnym. „Łuczsze ispolzovat' tiechniku w rybnoj promyslennosti”. Rybn. Choz. Moskwa, mies. t. 28, Nr 7, marz. 52, s. 1, B 5, 3 str.

Ścisła współpraca pracowników przemysłu rybnego z pracownikami naukowymi sprawia, że postęp techniczny coraz szerzej i szybciej jest wdrażany w przemyśle rybnym ZSRR. Najnowsze wynalazki i usprawnienia (nowe metody wędzenia, narzędzia połowowe, transport hydrauliczny) znalazły już szerokie zastosowanie w większości zakładów przemysłowych. Dla dalszego wdrożenia nowych zdobyczy nauki i techniki w przemyśle potrzebna jest popularyzacja wyników doświadczeń przodowników pracy wśród szerokich mas pracowników przemysłu rybnego.

*436 331.875:6 T2

Tierentjew A. W.: **Mechanizacja przemysłu rybnego na Sachalinie.** „Miechanizacja rybnoj promyslennosti Sachalina”. Rybn. Choz. Moskwa, mies., t. 28, Nr 7, marz. 52, s. 4; B 5, 3 str.

Zakłady przetwórcze rybne na Sachalinie w okresie wojennym zostały wyposażone w najnowsze urządzenia mechaniczne do wyładunku, transportu i solenia śledzi. Szeroko są stosowane pompy, spławiaki oraz zmechanizowane linie produkcyjne do solenia śledzi w solance cyrkulującej. Autor analizuje prace tych urządzeń wskazując na potrzebę usprawnienia niektórych czynności oraz podaje środki, przy pomocy których istniejące niedociągnięcia łatwo mogą być usunięte.

*437 621.867.2:664.95:331.875 T2

Rantsus S.W.: **Rozbieralny przenośnik do transportu wewnątrz zakładu.** „Wnutricehowej razbornyj transportior”. Rybn. Choz. Moskwa, mies., t. 26, Nr 3, marz. 50, s. 28; B 5, 1 str., 3 rys.

Dla potrzeb zakładów przetwórstwa rybnego opracowano konstrukcje przenośnika taśmowego, składającego się z sekcji 5-metrowych, łączonych śrubami. Podstawa przenośnika spawana jest z rur. W zależ-

ności od ilości sekcji, długość przenośnika może wynosić od 10 do 35 m. Wydajność przenośnika wynosi około 15 ton ryby na godzinę. Przenośnik może być łatwo demontowany i przenoszony. Nadaje się do zastosowania w małych zakładach przetwórstwa rybnego.

*438 331.875:621.867.2:627.35 T2

Tislenko G. G.: **Mechanizacja bunkrowania trawlerów w Murmańskim porcie rybackim.** „Miechanizacja bunkierowki trawlerow w Murmanskom rybnom portu”. Rybn. Choz. Moskwa, mies., t. 26, Nr 6, czerw. 50, s. 14; B 5, 1 str., 1 rys.

Załadunek węgla na trawlerzy w murmańskim porcie rybackim odbywa się przy pomocy zespołu przenośników taśmowych stałych i przenośnych, jednocześnie na obydwie burty trawlera. Poprzez zmechanizowanie tego procesu zostały wyeliminowane pracochłonne i uciążliwe czynności, wykonywane dotychczas ręcznie. Podany schemat nadaje się do bunkrowania i innych sypkich materiałów (np. soli) we wszystkich portach rybackich.

439 628.511:681.12:621.383 T2

Badanie urządzenia fotoelektrycznego do określania niskiej koncentracji pyłu. „Investigation of photoelectric device for the determination of low concentrations of dust”. Rep. of investigat. N 4782, Washington, D. C. 1951, U.S. Bureau of Mines, D, 6 str.

Sprawozdanie zawiera opis fotoelektrycznego urządzenia umożliwiającego stałą kontrolę zawartości pyłu w badanych gazach, w których koncentracja nie przekracza 1 mg/m³. Maksymalna czułość urządzenia wynosi 17 mg/m³. Składa się ono z dwóch komórek w układzie mostkowym, z których jedna jest oświetlona wiązką światła przechodzącą przez gaz, druga wiązką przechodzącą przez czyste powietrze. Aby uniknąć zbierania się pyłu na soczewce, a przez to fałszywych odczytów, powietrze przeprowadza się przez urządzenie z szybkością 1,2 m/sek. (Wg Occup. Safety a. Health Nr 2, 1952).

*440 614.8:621.791:621.85.052 T2

Śledziwski E.: **Złącza krzyżowe. P z. Spawaln.** mies., Nr 7, lip. 52, s. 163; A 4, 1, 5 str., 9 rys.

Autor omawia sposoby wykonania złącz krzyżowych przy konstrukcjach spawanych. Podano szereg przykładów niewłaściwego zastosowania złącza. Zasadniczo złącza tego typu powinny przenosić osiowe siły ściskające. W przypadku przenoszenia sił rozciągających należy stosować nakładki, które odciążą przepone złącza. Przy projektowaniu połączeń spawanych należy uwzględnić możliwość rozwarstwienia się blach i w razie konieczności zabezpieczenia złącza odpowiednim rozwiązaniem konstrukcyjnym. W ten sposób uniknie się możliwości rozwarstwienia się przepony, co może w pewnych okolicznościach stanowić poważne niebezpieczeństwo.

*441 614.89:621.791-784:658.23 T2

Biernacki J.: **Projektowanie spawalni.** Prz. Spawaln. mies., Nr 4, kw. 52, s. 90; A 4, 6 str. 6 rys., 2 tabl.

Autor omawia rozplanowanie powierzchni spawalni oraz oddziałów pomocniczych. Przykładowo podany jest schemat wytwórnicy acetylenowej. Omówiono urządzenie centrali acetyleny rozpuszczonej oraz centrali tlenowej. Przy projektowaniu spawalni autor starał się w jak największej mierze uwzględnić przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, podkreślając konieczność zaopatrzenia spawalni w odpowiednie urządzenia ochronne.

Niniejszy Przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu ochrony pracy. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych, wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy.

CIDNT wykonuje za zwrotem kosztów fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych przeglądem bibliograficznym, jak i kartami dokumentacyjnymi.

Naramienniki transportowe

CIOP
139002
projekt

1. WSTĘP

- 1. 1. Przedmiot normy.** Przedmiotem normy są naramienniki transportowe.
- 1. 2. Przeznaczenie.** Naramienniki przeznaczone są do ochrony barku pracowników, zatrudnionych przy noszeniu przedmiotów ciężkich.
- 1. 3. Oznaczenie odmian.** W zależności od sposobu przyszycia pasków odróżnia się dwie odmiany naramienników:
- a) odmiana P do ochrony barku prawego
  - b) odmiana L do ochrony barku lewego.
- 1. 4. Przykład oznaczenia** naramiennika transportowego do ochrony barku prawego.

NARAMIENNIK TRANSPORTOWY P — CIOP — 139002

- 1. 5. Cechowanie.** W miejscu oznaczonym na rysunku należy umieścić cechę zawierającą:
- a) nazwę lub znak wytwórni
  - b) oznaczenie w/g 1. 4, bez części słownej
  - c) rok wyrobu
  - d) numer kontroli wytwórni
- 1. 6. Normy związane.**

Okucia rymarskie. Sprzączki.

PN
M-81175

2. WYMAGANIA TECHNICZNE**2. 1. Wymiary.**

(rys. na str. 380)

2. 2. Materiał.

2. 2. 1. Wierzch naramiennika — skóra juchtowa garbowania roślinnego lub kombinowanego; niebarwiona; w przekroju ścisła, o równomiernej grubości i o równomiernym przeniknięciu garbnika przez całą jej grubość. Lico powinno być ściśle zespolone ze skórą właściwą; strona mizdry gładka. Pod względem właściwości fizyko-chemicznych skóra powinna odpowiadać następującym wymaganiom:

Listopad 1952

Ciąg dalszy na str. 377

CIOP — 139002

- a) zawartość tłuszczu $18 \div 25$ %
- b) zawartość popiołu $\leq 0,8\%$
- c) substancja skórna $33 \div 46$ %
- d) wskaźnik wygarbowania $50 \div 75$ %
- e) substancja wymywalna ≤ 5 %
- f) nasiąkliwość wodą o temp. $20^0 \pm 1^0\text{C}$ w ciągu 2 godz. $\leq 30\%$
- g) nasiąkliwość wodą o temp. $20^0 \pm 1^0\text{C}$ w ciągu 24 godz. $\leq 45\%$
- h) wytrzymałość na rozerwanie ≥ 2 kG/mm²
- i) wydłużenie po rozerwaniu $40 \div 60\%$

Dopuszcza się nieznaczne mechaniczne zadrażnienia lica i mizdry skóry oraz sporadyczne zacięcia od strony mizdry nie głębsze niż $\frac{1}{4}$ grubości.

Nie dopuszcza się dziur, plam, pleśni, odcisków stempeli, miejsc zrogowaciałych i wągrów.

2. 2. 2. Spód naramiennika — brezent pakulany oznaczony symbolem klasyfikacyjnym L 6515.

Osnowa — pakuły Nr m. 7,26, gęstość 224 nici na 10 cm.

Wątek — pakuły Nr m. 3,64, gęstość 88 nici na 10 cm.

Dopuszcza się stosowanie innej tkaniny o równorzędnej jakości.

2. 2. 3. Wypełniacz naramiennika — włosie końskie.

Dopuszcza się stosowanie sierści zwierzęcej lub pakuł z włókien roślinnych.

2. 2. 4. Paski naramiennika — ze skóry jak w 2. 2. 1.

2. 2. 5. Sprzączka do paska — typ B 20 wg. PN/M-81175.

2. 2. 6. Nici do szycia — lniane Nr 18/3, lewoskrętne, nabłyszczane.

2. 2. 7. Sznurek do pikowania — konopny o średnicy $1 \div 1,5$ mm.

2. 3. Wykonanie.

2. 3. 1. Wierzch naramiennika — wykrojony z boków skóry, o grubości $2 \div 2,5$ mm.

2. 3. 2. Paski naramiennika — wykrojone z części kruponowej.

Listopad 1952

Ciąg dalszy na str. 378

Brzegi pasków wygładzone, na licu rowkowane.

2. 3. 3. Szycie, należy wykonać szwem zwartym o gęstości ściegów $2,5 \div 3$ na 10 mm.

Szwy łączące wierzch ze spodem — kryte.

Końce nitek zawiązane i obcięte.

2. 3. 4. Pikowanie. Wypełniacz powinien być równomiernie rozłożony i przepikowany. Pikowanie rozmieszczone w równych od siebie odstępach. Wypełniacz po przepikowaniu nie powinien wykazywać w naramienniku guzów i miejsc pustych. Zaleca się użycie ścinków skór miękkich lub ścinków płóciennych, jako podkładek do pikowania.

3. OPAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

3. 1. Opakowanie. Naramienniki wg odmian należy pakować warstwami do skrzynki drewnianej. Dno i ściany skrzynki powinny być wyłożone papierem pakowym. Ostatnią warstwę przykryć papierem.

Ciężar skrzynki z naramiennikami nie powinien przekraczać 50 kg.

Na zewnętrznej stronie wieka skrzynki powinna być umieszczona nalepka zawierająca:

- a) nazwę lub znak wytwórni
- b) oznaczenie wg 1. 4.
- c) ilość naramienników
- d) ciężar brutto w kg

3. 2. Przechowywanie. Naramienniki należy przechowywać w pomieszczeniach suchych i przewiewnych, o temperaturze $10 \div 25^{\circ}\text{C}$, przy wilgotności względnej powietrza $40 \div 70\%$, z dala od grzejników i instalacji cieplnych.

Naramienniki przechowywane należy przeglądać co najmniej raz w miesiącu. W razie zauważenia śladów pleśni na skórze, naramienniki zapleśniałe powinny być niezwłocznie oddzielone od pozostałych nie objętych pleśnią, wysuszone na powietrzu i oczyszczone z pleśni.

3. 3. Transport. Naramienniki powinny być przewożone w warunkach zabezpieczających je przed zamoczeniem.

4. BADANIA TECHNICZNE

4. 1. Rodzaje badań. Naramienniki należy poddać następującym badaniom:

CIOI^o — 139002

- a) oględzinom zewnętrznym
- b) sprawdzeniu wymiarów
- c) sprawdzeniu równomierności rozłożenia wypełniacza
- d) sprawdzeniu materiału

4. 2. Przygotowanie do badań. Przed przystąpieniem do badań naramienniki powinny być podzielone przez dostawcę na oddzielne partie, zawierające naramienniki jednej odmiany i o jednym rodzaju wypełniacza.

4. 3. Pobieranie próbek. Liczność próbek, pobieranych do badań w sposób przypadkowy, zależna jest od liczności partii, którą określa niżej zamieszczona tablica:

Zakres liczności partii	Liczność próbki
1 000 ÷ 2 500	100
2 501 ÷ 6 300	150
6 301 ÷ 16 000	250

4. 4. Opis badań.

4. 4. 1. Oględziny zewnętrzne naramiennika powinny być dokonane okiem nie uzbrojonym i powinny polegać na sprawdzeniu wykonania zgodnie z 2. 3.

4. 4. 2. Sprawdzenie wymiarów powinno być wykonane przymiarem krawieckim i suwmiarką przez sprawdzenie wymiarów zamieszczonych w 2. 1.

4. 4. 3. Sprawdzenie równomierności rozłożenia wypełniacza odbywa się przez jednoczesne naciskanie palcami obu rąk powierzchni naramiennika w celu wykrycia w nim guzów i miejsc pustych.

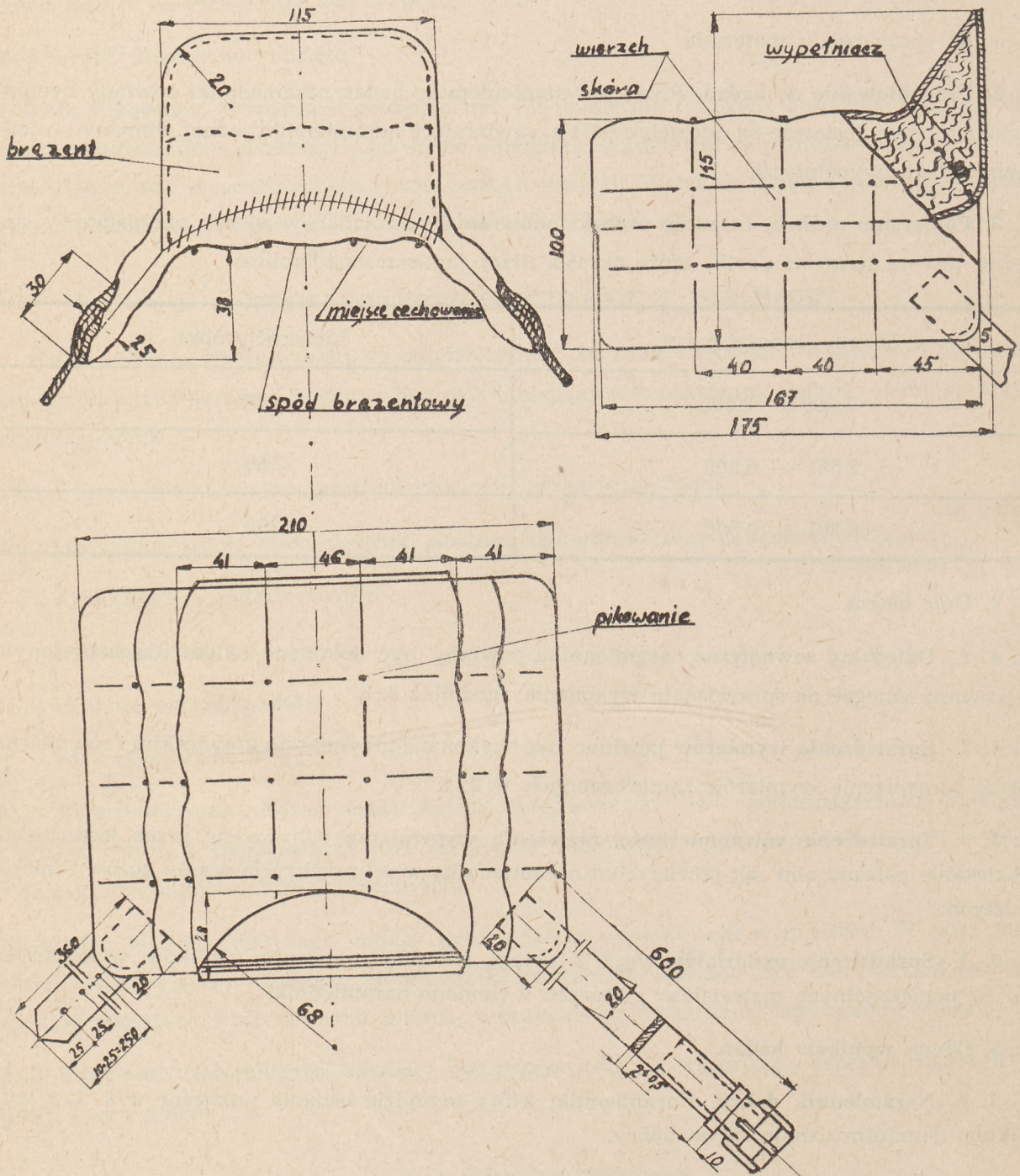
4. 4. 4. Sprawdzenie materiałów wg 2. 2. polega na skontrolowaniu wyników wykonanych analiz poszczególnych materiałów, z których wykonano naramienniki.

4. 5. Ocena wyników badań.

4. 5. 1. Naramiennik dobry. Naramiennik, który przejdzie badania wskazane w 4. 1. z wynikiem dodatnim uznaje się za dobry.

4. 5. 2. Naramiennik niedobry. Za niedobry uznaje się naramiennik, który w wyniku chociażby jednego z badań wskazanych w 4. 1. nie otrzyma oceny dodatniej.

mm

KONIEC